

การพัฒนาสปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนโดยพุทธสันติวิธี*

The Development of Sappāya-sathan Contributing to Youth Development by Buddhist Peaceful Means

¹ศิริขวัญ แวนนิลانون, พระมหาวีรศักดิ์ อภินนทเวที และ ชันทอง วัฒนประดิษฐ์

¹Sirikhwan Waewnilanon, Phramaha Weerasak Abhinandavedi,

and Khantong Wattanapradith

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: pnok_dkmitl@live.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น แนวคิดทฤษฎีและหลักพุทธสันติวิธีในการพัฒนาสปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชน 2) เพื่อนำเสนอการพัฒนาสปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนโดยพุทธสันติวิธี ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก 30 คน การสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 16 คน และทำแบบสำรวจความพอใจจากเยาวชนจำนวน 340 คน วัดผลด้วยการประมาณค่า 3 ระดับ วิเคราะห์ผลเชิงปริมาณด้วยสถิติร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เชิงคุณภาพด้วยอุปนัยวิธี

ผลการพบวิจัยพบว่า 1) สถานที่ที่เอื้อต่อการอบรมเยาวชนในปัจจุบันมีจำนวนน้อย เจ้าของโครงการสามารถพัฒนาสถานที่ได้โดยประยุกต์แนวคิด หลักการออกแบบสถาปัตยกรรม ร่วมกับหลักสปปายะ 7 2) การพัฒนาสปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนโดยพุทธสันติวิธี ทำได้โดยพัฒนาสถานที่ให้มีลักษณะดังนี้ 1) วางผังแม่บทให้เป็นไปตามธรรมวินัย วางภูมิสถาปัตย์ให้ร่มรื่น พื้นที่ใช้สอยเพียงพอ เหมาะกับช่วงวัย ถูกกฎหมาย สะอาด ปลอดภัย 2) แก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสถานที่ตั้งโครงการ การสัญจรเหมาะสม 3) มีโสตสื่อดี มีเสียงตามสาย มีสถาปัตยกรรมเป็นสื่อสอนธรรม 4) มีพื้นที่ทำงานและพื้นที่พักผ่อนรองรับบุคคลทุกกลุ่ม 5) มีโรงครัวเพื่อให้มีอาหารที่ถูกสุขลักษณะ รสชาติดี 6) อากาศเย็นสบาย และ 7) มีพื้นที่รองรับกิจกรรมแบบนั่งสมาธิ และกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลของความพอใจของเยาวชนที่มีต่อแบบจำลองสปปายะที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชน พบว่า เยาวชนมีความพึงพอใจตามลำดับดังนี้ พื้นที่กายภาพ ($\bar{X} = 2.93$; S.D. = 0.28) พื้นที่ปัญญา ($\bar{X} = 2.84$; S.D. = 0.39) พื้นที่การเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.77$; S.D. = 0.45) มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$) = 2.93; 2.84 และ 2.77, S.D. = 0.28, 0.39 และ 0.45 องค์ความรู้ที่ได้ คือ 7S Plus 3 Model

คำสำคัญ: การพัฒนา; สปปายะ 7; เยาวชน; สถาปัตยกรรม

Abstract

This research article has the following objectives: 1) to study the problems conditions, needs, concepts, theories, and the Buddhist peaceful means about the development of

*Received June 12, 2023; Revised November 13, 2023; Accepted November 24, 2023

suitable (sappāya) places contributing to youth development; and 2) to present the development of suitable (sappāya) places contributing to youth development by Buddhist peaceful means by applying a mixed research method. The research tools used were an in-depth interview with 30 experts, a focus group discussion with 16 experts, and a satisfaction survey with a 3-level Likert rating scale from 340 youths. The quantitative data were analyzed by percentage and standard deviation, while the qualitative data were examined by inductive method.

From the study, the following results are found:

1) Today there are few places that are conducive to youth training. The project owner can develop the place by applying the concept of Architectural Design Principles in conjunction with the 7 Sappāya Principles.

2) The development of suitable (sappāya) places contributing to youth development based on the Buddhist peaceful means consists of sappāya-based building, with the following details: (1) Placing a master plan based on Dhamma Vinaya, laying down landscape to be clean, safe, and shady with useable space equal to building users and their ages, as well as being legal; (2) Resolving impacts arisen from the project location and manage traffic appropriately; (3) Having good audio-visual equipment, a public address system, and using architecture as a tool to teach Dhamma; (4) Having places to accommodate people from various groups; (5) Having canteen so that food are quality and hygienic with good taste; (6) Having a clear and cool weather; and (7) Having space that allows activities like as meditation and self-study. From surveying the satisfaction of youth toward a model of suitable (sappāya) places contributing to youth development, it was found that youth were satisfied, in the following order: physical space is at the highest ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.28), followed by intellectual space ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.39) and learning space ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.45), respectively. A body of knowledge from the study is '7s plus 3' model.

Keywords: Development; 7 Sappāya; Youth; Architecture

บทนำ

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีมากมายหลายมิติไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการศึกษา ปัญหายาเสพติด ปัญหาการติดยาเสพติด ปัญหาการพนัน ปัญหาการใช้ความรุนแรง ฯลฯ กรมสุขภาพจิตได้ประเมินสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นไทยอายุต่ำกว่า 20 ปีกว่า 1.8 แสนราย ผ่านแอปพลิเคชัน Mental Health Check-in ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 – 30 กันยายน 2564 พบว่าวัยรุ่นมีความเครียดสูง ร้อยละ 28 เสี่ยงซึมเศร้า ร้อยละ 32 เสี่ยงฆ่าตัวตาย ร้อยละ 22 วัยรุ่นเครียดสูง เข้าสังคมลดลง ติดจอและเกมออนไลน์มากขึ้น ยังพบบางรายทะเลาะกันจนครอบครัวนำไปสู่การฆ่าตัวตาย (Waituannam, 2021) นอกจากนี้ยังมีผลการสำรวจพบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมในหมู่คนไทยเมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมาโดยเฉพาะความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยลดลง หากมีการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนย่อมจะส่งผลให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพนำไปสู่การพัฒนาให้สังคม

เข้มแข็ง และยั่งยืน (Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister, 2016) หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้และใช้แนวทางคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องบ่มเพาะพัฒนาวุชน

ทั้งนี้แนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาศีลธรรมของยุวชน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มักนำยุวชนไปอบรมที่วัด หรือศูนย์อบรมต่างๆ สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. (2560-2564) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม (National Child and Youth Development Promotion Committee, 2017) ดังนั้น วัดหลายแห่งได้เตรียมความพร้อมในการพัฒนาสถานที่ให้เป็นสถานอบรมที่เอื้อต่อการพัฒนาวุชน ดังเช่น วัดปัญญานันทาราม วัดพระธรรมกาย วัดมเหยงค์ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามสถานที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาวุชนที่มีความพร้อมและสอดคล้องกับบริบททั้งผู้ใช้และผู้ให้บริการยังนับว่าน้อย

สอดคล้องกับการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาของศูนย์อบรมเยาวชน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เหมาะสม ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรและไม่เพียงพอ งบประมาณดำเนินการยังไม่เพียงพอ พร้อมกับการนำเสนอแนวทางการจัดการศูนย์อบรมมี 5 ด้าน คือ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการจัดการระบบ (Chaiyapan, Boonchai, and Phothibat, 2018) ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาสถานที่อบรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตและปัญญาของยุวชนที่คำนึงถึงหลักความสบาย หรือ สบายะ 7 ประการ ได้แก่ อาวาสบายะ โคจรบายะ ภัตตาคารบายะ บุคคลบายะ โภชนบายะ อุตสบายะ อิริยาบถบายะ โดยงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงเรื่องของอารามที่ควรเป็นรมณีสถาน จะทำให้ผู้มาเยือนเกิดความรู้สึกยินดี รื่นรมย์ เจริญตาเจริญใจ (Yaot, 2019) จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ทำการออกแบบสถานที่อบรมยุวชนมาเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี พบว่า สถานที่อบรมเพื่อพัฒนาวุชนส่วนใหญ่ เจ้าของสถานที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงหลักการออกแบบสถาปัตยกรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหลักสบายะกับหลักการออกแบบสถาปัตยกรรมมีความสอดคล้องกันหลายประเด็นและหากผู้ออกแบบนำความรู้เรื่องหลักสบายะ 7 มาเป็นแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาวุชน จะส่งผลให้เมื่อยุวชนเข้ารับการอบรมคุณธรรมที่วัดหรือศูนย์อบรมต่างๆ ยุวชนเหล่านั้นจะได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในทางที่งาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น แนวคิดทฤษฎีและหลักพุทธสันติวิธีในการพัฒนาสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาวุชน
2. เพื่อนำเสนอการพัฒนาสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาวุชนโดยพุทธสันติวิธี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research Design) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) และ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Design) โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ให้เป็นสัปปายะ ได้แก่ หลักการออกแบบสถาปัตยกรรม หลักสัปปายะ 7 คือ อาวาสบายะ

โคจรสัปายะ ภัตสสัปายะ บุคคลสัปายะ โภชนสัปายะ อุตุสัปายะ และอิริยาบาทสัปายะ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง การตรวจคุณภาพเครื่องมือในด้านของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่า IOC 0.80 ได้รับการรับรองจริยธรรมมนุษย์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมายเลข ว.12/2566

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ กลุ่มเจ้าอาวาสวัดต้นแบบ และศาสนสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ วัดสุทธิวาราม เสถียรธรรมสถาน วัดชลประทานรังสฤษฎ์ วัดญาณเวศกวัน วัดปัญญานันทาราม วัดมเหยงค์ วัดป่าเจริญราช วัดพระธรรมกาย วัดมหาจุฬาลงกรณราชูทิศ วัดเกาะแก้ว และวัดสีสุก กลุ่มนักวิชาการพุทธศาสนา กลุ่มนักวิชาการด้านสถาปัตยกรรม สถาปนิก วิศวกร และกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ยุวชน

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องมาออกแบบแบบจำลองสัปายะที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชน ตามบริบทของพื้นที่ศึกษานำร่อง คือ ศูนย์อบรมเยาวชนบางปะหัน ตำบลหันสัง อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 5 รับรองแบบจำลองสัปายะที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชน โดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวม 16 ท่าน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ด้านพระพุทธศาสนาและสันติวิธี 2) ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมหลัก, ผังเมืองและชุมชนสถาปัตยกรรมภายใน และภูมิสถาปัตยกรรม 3) ด้านการฝึกอบรมยุวชน 4) ครูและผู้ปกครอง และ 5) ยุวชนและอดีตยุวชนที่เคยร่วมอบรมคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลแบบจำลองสัปายะที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชน โดยใช้แบบสำรวจรายการ (Check Lists) มีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยให้เยาวชนชมการนำเสนอโมเดลออกแบบ 3 มิติ และให้คะแนน 3 หมายถึง พอใจในการออกแบบ 2 หมายถึง เฉยๆ และ 1 หมายถึง ไม่พอใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่เข้าอบรมของศูนย์อบรมเยาวชน โดย

ขั้นตอนที่ 7 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณใช้การ 1) วิเคราะห์ด้วยสถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ด้วยสถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยอุปนัยวิธี สรุปและอภิปรายผลข้อมูลโดยวิธีพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพบริบท ปัญหา ความต้องการจำเป็น แนวคิดทฤษฎีและหลักพุทธสันติวิธีในการพัฒนาสัปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชนเพื่อศึกษาสภาพบริบท ปัญหา ความต้องการจำเป็น แนวคิดทฤษฎีและหลักพุทธสันติวิธีในการพัฒนาสัปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชน ผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันมีการพัฒนายุวชนโดยผ่านกิจกรรม กิจกรรม หรือผ่านการอบรมให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างแพร่หลาย คือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการอบรมความรู้ทางพระพุทธศาสนาโดยครูพาทำกิจกรรมที่โรงเรียน หรือ นิมนต์ครูพระสอนศีลธรรมมาเทศน์สอนที่โรงเรียน หรือนำนักเรียนไปอบรมที่วัด

วัดและสถานปฏิบัติธรรมที่มีความพร้อมด้านสถานที่ที่เอื้อต่อการอบรมยุวชนมีจำนวนน้อย จากการถอดบทเรียนสถานอบรมยุวชนต้นแบบ คือ วัดปัญญานันทาราม วัดมเหยงค์ วัดป่าเจริญราช วัดพระธรรมกาย วัดญาณเวศกวัน เสถียรธรรมสถาน วัดมหาจุฬาลงกรณราชูทิศ วัดสุทธนิวาราม วัดชลประทานรังสฤษดิ์ วัดเกาะแก้ว และวัดสีกก พบว่า เจ้าของสถานที่อบรมยุวชนต้นแบบ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานที่และใช้หลักพุทธธรรม สัปปายะ 7 ในการพัฒนาสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนายุวชน โดยพบว่ามีความเป็นสัปปายะในบริบท รูปแบบ ลักษณะ ปริมาณ ที่มากน้อยแตกต่างกันไป ตามสภาพระดับความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และกำลังทรัพย์ ในพระไตรปิฎก “สัปปายะ” หมายถึง มีประโยชน์ ก่อให้เกิดความเจริญ (Tripitakas; 20/22/169) สิ่งที่เป็นสัปปายะ 7 สิ่งที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต สิ่งที่เหมาะสม อันเกี่ยวเนื่องในการเจริญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย มีดังนี้ 1) อาวาสสัปปายะ คือ ที่อยู่อันเหมาะสม เช่น ปลอดภัย ไม่ถูกพาล่านจอบแฉก บางแห่งเรียก เสนาสนสัปปายะ 2) โคจรสัปปายะ คือ แหล่งอาหารอันวย ที่เกี่ยวเนื่องกับที่ที่สมควร เช่น มีหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีอาหารบริบูรณ์ อยู่ไม่ไกลไม่ไกลเกินไป 3) ภัตตสัปปายะ คือ การพูดคุยนี่ที่เหมาะสม เช่น พูดคุยเล่าขานกันแต่ในกถาวัตถุ 10 และพูดแต่พอประมาณ ข่าวสารและสื่อสารที่เอื้อปัญญา บางแห่งเรียก ธรรมสัปปายะ 4) บุคคลสัปปายะ คือ บุคคลที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น ไม่มีคนร้าย แต่มีท่านผู้ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญาเป็นที่ปรึกษาที่เหมาะสม 5) โภชนสัปปายะ คือ อาหารที่เหมาะสม เช่น ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ ฉ้นไม่ยาก บางแห่งเรียก อาหารสัปปายะ 6) อุตสัปปายะ คือ ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ไม่หนาวเกินไปไม่ร้อนเกินไป เป็นต้น 7) อิริยาปถสัปปายะ คือ อิริยาบถที่เหมาะสม เช่น บางคนถูกกับกิจกรรม บางคนถูกกับนั่งตลอดจนมีการเคลื่อนไหวที่พอดีมีอิริยาบถสมควร (Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto), 2016) ผู้วิจัยสรุปลักษณะของสัปปายะ 7 เพื่อนำไปพัฒนาสถานที่ให้เอื้อต่อการอบรมยุวชน สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสรุปเรื่องสัปปายะ 7

หัวข้อ	ประเด็นสำคัญ
1. อาวาสสัปปายะ	ร่มรื่น ปลอดภัย แบ่งเขตชัดเจน แยกเพศ พระ ชาย หญิง สะอาด สะดวกสบาย พอสมควร
2. โคจรสัปปายะ	ตั้งอยู่ไม่ไกลไม่ไกลแหล่งชุมชน สะดวกในการเดินทาง ใกล้แหล่งซื้อของ ไม่มีเสียงดังรบกวน
3. ภัตตสัปปายะ	เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ พูดสิ่งที่จำเป็นประโยชน์ ไพเราะ ในห้องปฏิบัติธรรม หรือเวลาทำกิจกรรม ควรมีอุปกรณ์สื่อที่ดี อาจจะมีเสียงตามสาย เช่น เสียงธรรมชาติ เสียงเทศน์ธรรมะ มีสถาปัตยกรรมหรือภูมิภาครรมที่สอนธรรมะ ป้ายปริศนาธรรม
4. บุคคลสัปปายะ	เป็นหัวใจสำคัญ ควรรู้เรื่องพระพุทธศาสนา มีเมตตากรุณา เข้าใจเด็ก เปิดใจรับฟังเด็ก
5. โภชนสัปปายะ	ถูกหลักโภชนาการ สะอาด ไม่เกิดโทษ รสชาติดี
6. อุตสัปปายะ	อากาศเย็นสบาย ถ้าเลือกได้ควรเลือกสถานที่ที่เป็นธรรมชาติจริงๆ เช่น ป่าภูเขา แม่น้ำ หรือสร้างเองโดยปลูกต้นไม้ ขุดสระน้ำ
7. อิริยาปถสัปปายะ	กิจกรรมมีทั้ง ๒ แบบคือ กิจกรรมที่อยู่กับที่ (Non activity) เช่น นั่งสมาธิ ฟังธรรม และ กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหว (Activity) เช่น เดินจงกรม กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

การออกแบบอาคารสถานที่ทำได้โดยผ่านกระบวนการออกแบบสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นการสรุปความคิด ความต้องการ ให้เป็นแบบจำลองและรายละเอียดแบบก่อสร้าง ก่อนที่จะนำไปก่อสร้างจริง การออกแบบทำได้โดยนำข้อมูล คือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล (Person) จุดมุ่งหมาย(Purpose) พฤติกรรม (Behavior) ประโยชน์ใช้สอย (Function) สภาพสิ่งที่มีอยู่ (Object) (Sthapitanonda, 2006) มาวิเคราะห์ แล้วออกแบบอาคารสถานที่ให้สอดคล้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ที่ 2 พัฒนาและนำเสนอการพัฒนาสถาปัตยกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน โดยพุทธสันติวิธี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสถาปัตยกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนโดยพุทธสันติวิธี ทำได้โดยใช้หลักพุทธธรรม สถาปัตยกรรม 7 คือ อาวาสสถาปัตยกรรม โคจรสถาปัตยกรรม ภัตตสถาปัตยกรรม บุคคลสถาปัตยกรรม โภชน-สถาปัตยกรรม อุตสาหกรรมสถาปัตยกรรม และ อิริยาปสถาปัตยกรรม บูรณาการกับหลักการออกแบบอาคารและภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้ได้อาคารสถานที่ที่เป็นสถาปัตยกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความสุขกายสบายใจมีความสุข มีสมาธิ มีอิสระภาพในการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะก่อให้เกิดปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ โดยการวิจัยนี้ได้ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบจำลองสถาปัตยกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนโดยพุทธสันติวิธี มีการพัฒนาพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ พื้นที่ทางกายภาพ (Physical Space) พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) และพื้นที่แห่งปัญญา (Wisdom Space) ในกรอบของสถาปัตยกรรม 7 เพื่อให้เกิดเป็นอาวาสสถาปัตยกรรม ดังนี้ 1) อาวาส-สถาปัตยกรรม คือ สถานที่มีแบ่งเขตชัดเจน ให้เป็นไปตามธรรมวินัย แยกเพศ พระ ชาย หญิง วางผังแม่บท (Master Plan) วางภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape) ให้ร่มรื่น มีต้นไม้ สระน้ำ มีพื้นที่การเรียนรู้ พื้นที่จิตใจและปัญญา จำนวนพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้อาคารเลือกสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัย เป็นไปตามข้อกำหนด กฎหมายผังเมือง กฎหมายอาคาร เมื่อก่อสร้างเสร็จจัดให้มีคนดูแลอาคารสถานที่ให้สะอาดเรียบร้อย 2) โคจรสถาปัตยกรรม คือ วิเคราะห์สถานที่ตั้งโครงการว่าได้รับผลกระทบอะไรหรือไม่ แล้วแก้ไข จัดการสัญจรในโครงการให้ง่าย สะดวก เช่น เป็นไปตามลำดับการเข้าถึง 3) ภัตตสถาปัตยกรรม คือ มีอุปกรณ์ใส่ตักที่ดี มีเสียงตามสาย เช่น เสียงธรรมชาติ เสียงเทศน์ธรรมะ มีสถาปัตยกรรมหรือภูมิสถาปัตยกรรมที่สอนธรรมะ ป้ายปริศนาธรรม ป้ายพุทธภาษิต 4) บุคคลสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดจึงจัดให้มีพื้นที่รองรับบุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะทีมงานผู้ให้การอบรม ดังนี้ พื้นที่ทำงาน ห้องรับรองวิทยากร พื้นที่พักค้างของผู้อบรม ทีมงานอบรม และทีมงานสนับสนุน พื้นที่พักผ่อน ห้องปฐมพยาบาล 5) โภชนะสถาปัตยกรรม คือ ควรมีโรงครัว โรงอาหาร เพื่อควบคุมคุณภาพอาหารให้เป็นไปตามหลักโภชนาการ สะอาด รสชาติดี 6) อุตสาหกรรมสถาปัตยกรรม อาจจะใช้ธรรมชาติ หรือเครื่องปรับอากาศ และ 7) อิริยาปสถาปัตยกรรม คือ สร้างสถานที่ให้รองรับกิจกรรมทั้ง 2 แบบ คือ กิจกรรมที่อยู่กับที่ (Non Activity) เช่น นั่งสมาธิ ฟังธรรม ใช้อาคารปฏิบัติธรรม ศาลาริมน้ำ พื้นที่ไต้ต้นไม้ม และ กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหว (Activity) ใช้สถานที่ได้ 4 แบบ คือ 1.อาคารปฏิบัติธรรม ทำกิจกรรมสันตนาการ 2.ห้องเอนกประสงค์, โรงอาหาร ไว้ทำกิจกรรมศิลปะ ดนตรี 3.พื้นที่กลางแจ้ง ไว้ทำกิจกรรม เช่น Walk Rally 4.พื้นที่การเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ ห้องสมุด แบบจำลองนี้ได้รับการรับรองและผ่านการพัฒนาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องจากการทำสนทนากลุ่มเฉพาะ และได้นำไปทำแบบสำรวจความเห็นของชุมชน

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการออกแบบสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนายุชนโดยพุทธสันติวิธี

ความพึงพอใจ/ การศึกษา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
พื้นที่กายภาพ	2.90	0.33	2.95	0.20	2.93	0.28
พื้นที่การเรียนรู้	2.70	0.50	2.84	0.38	2.77	0.45
พื้นที่ปัญญา	2.80	0.42	2.89	0.35	2.84	0.39

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมเยาวชนมีความพึงพอใจ ด้านพื้นที่กายภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.28 รองลงมา คือ ด้านพื้นที่ปัญญา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.39 และด้านพื้นที่การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.77 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.45 เมื่อแยกตามระดับชั้นวัย พบว่า เยาวชนระดับประถมศึกษา มีความพึงพอใจ ด้านพื้นที่กายภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.33 รองลงมาเป็นด้านพื้นที่ปัญญา ($\bar{X}$) = 2.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.42 และอันดับสุดท้าย คือ ด้านพื้นที่การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.70 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.50 สำหรับเยาวชนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ด้านพื้นที่กายภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.20 รองลงมาเป็นด้านพื้นที่ปัญญา ($\bar{X}$) = 2.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.35 และอันดับสุดท้าย คือ ด้านพื้นที่การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.84 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.38

กล่าวโดยสรุปว่า จากการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อ “การพัฒนาสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนายุชนโดยพุทธสันติวิธี” เยาวชนให้ความพึงพอใจระดับที่มาก

Picture 1: Map of the Project

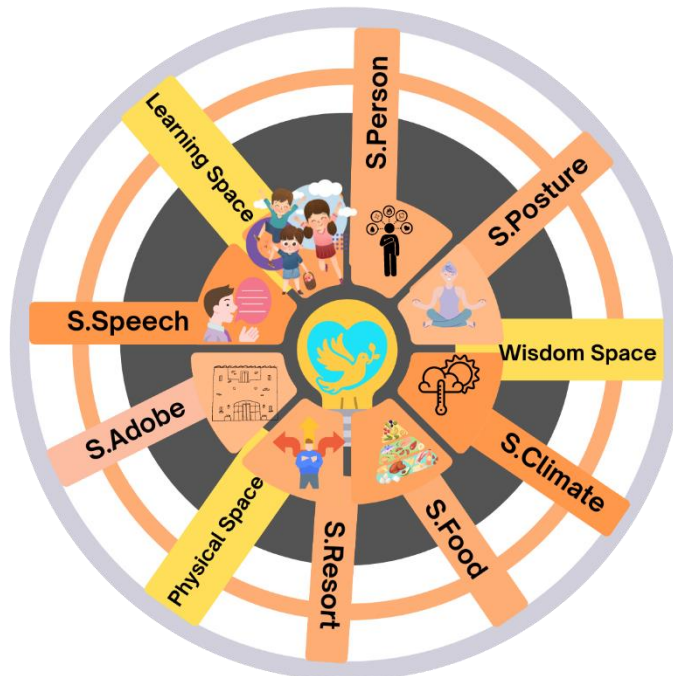
หมายเลข 1) ประตูทางเข้าและป้ายชื่อโครงการ “ศูนย์อบรมเยาวชนบางปะหัน” 2) แนวต้นไม้กันเสียงและฝุ่นจากถนนสายเอเชีย 3) พื้นที่จอดรถด้านหน้าโครงการ 60 คัน 4) อาคารสำนักงาน 3 ชั้น ด้านหลังมีที่จอดรถ 20 คัน 5) พื้นที่การเรียนรู้ เจดีอี พิพิธภัณฑ์ 6) ต้นไม้เกี่ยวกับพุทธประวัติ 7) อาคารปฏิบัติธรรม 2 ชั้น 8) พื้นที่ปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น 9) ศาลาริมน้ำ 10) สระน้ำ 11) จุดชมวิว ไร่ชมวิว ออกกำลังกาย เติบโต 12) หอดิน มีที่จอดรถด้านข้าง รวม 20 คัน 13) โรงอาหาร ซึ่งเป็นอาคารเอนกประสงค์ใช้ทำ

กิจกรรมอื่นได้ 14) อาคารพักพระเจ้าหน้าที่และอบรมสามเณร 50 รูป 15) ส่วนบริการเป็นอาคาร 2 ชั้น
ชั้นล่างเป็นโรงครัว ชั้นบนเป็นห้องพักพนักงาน 16) หมู่บ้านพักค้ำช่าย ประกอบด้วยบ้าน 2 ชั้น จำนวน
6 หลัง จุคนรวม 240 คน 17) หมู่บ้านพักค้ำช้างหญิง ประกอบด้วยบ้าน 2 ชั้น จำนวน 6 หลัง จุคนรวม 240 คน

Picture 2: Overall View of the Project

องค์ความรู้ใหม่

Picture 3: 7s Plus 3 Model

องค์ความรู้จากการวิจัย คือ แบบจำลองอาคารสถานที่โดยมีหลักคิด 7s Plus 3 คือ การจัด
โซนพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ 1. พื้นที่ทางกายภาพ (Physical Space) สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย สัตว์
สะอาด 2. พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) เช่น พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ ป้ายสุขภาพิต และ 3. พื้นที่แห่ง

ปัญญา (WiS.D.om Space) คือ พื้นที่นั่งสมาธิ ฟังธรรม โดยมีสัปายะ 7 เป็นกรอบในการออกแบบ คือ อาวาสสัปายะ (Suitable Abode) โคจรสัปายะ (Suitable Resort) ภัตตสัปายะ (Suitable Speech) บุคคลสัปายะ (Suitable Person) โภชนสัปายะ (Suitable Food) อุตุสัปายะ (Suitable Climate) และ อิริยาบถสัปายะ (Suitable Posture) อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการพัฒนายุวชนมีลักษณะของอาวาสสัปายะ ดังนี้ สถานที่มีการแบ่งเขตชัดเจน ผังแม่บทเป็นไปตามธรรมวินัย ภูมิสถาปัตยกรรมร่มรื่น ปริมาณพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้อาคาร สอดรับกับช่วงวัย ถูกกฎหมาย สะอาดและปลอดภัย แก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานที่ตั้งโครงการ จัดการสัญญาให้เหมาะสม มีอุปกรณ์สื่อที่ดี มีเสียงตามสาย มีสถาปัตยกรรมหรือประติมากรรมเป็นสื่อสอนธรรม มีพื้นที่ทำงานและพื้นที่พักผ่อนรองรับบุคคลทุกกลุ่ม มีโรงครัวเพื่อให้มีอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ รสชาติดี คำนึงถึงสภาพอากาศที่สร้างความเย็นสบาย มีพื้นที่รองรับกิจกรรมทั้งแบบนั่งสมาธิ ฟังธรรม และกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัดอุปสรรคข้อที่ 1 พบว่า สถานที่อบรมยุวชนต้นแบบ คือ วัดปัญญานันทาราม วัดมเหยงค์ วัดป่าเจริณราช วัดพระธรรมกาย วัดญาณเวศกวัน เสถียรธรรมสถาน วัดมหาจุฬาลงกรณราชูทิศ วัดสุทธิวาราม วัดชลประทานรังสฤษฎ์ วัดเกาะแก้ว และวัดสีสุก ใช้วิธีในการพัฒนาสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนายุวชน โดยใช้หลักพุทธธรรม สัปายะ 7 คือ 1.อาวาสสัปายะ คือ ร่มรื่น ปลอดภัย แบ่งเขตชัดเจน แยกเพศ พระ ชาย หญิง สะอาด สะดวกสบายพอสมควร 2.โคจรสัปายะ คือ ตั้งอยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลแหล่งชุมชน สะดวกในการเดินทาง ใกล้แหล่งซื้อของ ไม่มีเสียงดังรบกวน 3.ภัตตสัปายะ คือ ในห้องปฏิบัติธรรม หรือเวลาทำกิจกรรม ควรมีอุปกรณ์สื่อที่ดี อาจจะมีเสียงตามสายเช่นเสียงธรรมชาติ เสียงเทศน์ธรรมะ มีสถาปัตยกรรมหรือปฏิมากรรมที่สอนธรรมะ ป้ายปริศนาธรรม 4.บุคคลสัปายะ คือ เป็นหัวใจสำคัญ ควรรู้เรื่องพระพุทธศาสนา มีเมตตากรุณา เข้าใจเด็กเปิดใจรับฟังเด็ก 5.โภชนสัปายะ คือ ถูกหลักโภชนาการ สะอาด ไม่เกิดโทษ รสชาติดี 6.อุตุสัปายะ คือ อากาศเย็นสบาย ถ้าเลือกได้ควรเลือกสถานที่ที่เป็นธรรมชาติจริงๆ ก่อน เช่น ภูเขา แม่น้ำ, หรือสร้างเองโดยปลูกต้นไม้ มีสระน้ำ และ 7.อิริยาบถสัปายะ คือ กิจกรรมมีทั้ง ๒ แบบคือ กิจกรรมที่อยู่กับที่ (Non Activity) เช่นนั่งสมาธิ ฟังธรรม และ กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหว (Activity) เช่น เดินจงกรม กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yaot (2019) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัดให้เป็นสัปายะ” ผลการวิจัยพบว่า วัดสัปายะ มีองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้ 1) อาวาสสัปายะ คือ มีความสะอาด ไม่มีสิ่งไม่ชวนมอง ไม่มีกลิ่นเหม็นหรือหอมเกินไป มีแสงสว่างเหมาะสม มีความสงบ ปราศจากมลภาวะทางเสียง ไม่พลุกพล่าน มีความแข็งแรง ปลอดภัย พื้นที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำกิจกรรม 2) โคจรสัปายะ คือ มีทางเดินที่สะดวกและปลอดภัย ไม่ชำรุด มีป้ายบอกทาง มีการจัดแบ่งบริเวณอย่างชัดเจน 3) ภัตตสัปายะ คือ สภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการแลกเปลี่ยนพูดคุยเรื่องธรรม 4) บุคคลสัปายะ คือ พระสงฆ์และสามเณรเป็นผู้ที่รักษาศีลธรรมเพื่อจะให้อุบาสกอุบาสิกาลิ้มลิมสัทธิธา 5) โภชนสัปายะ คือ อาหารที่ถูกหลักโภชนาการ 6) อุตุสัปายะ คือ มีอากาศที่มีความเหมาะสมตามฤดูกาล ไม่หนาวหรือ ร้อนจนเกินไป ปลูกต้นไม้เพื่อให้อากาศบริสุทธิ์ เย็นสบาย และให้ร่มเงา และ 7) อิริยาบถสัปายะ คือ ผู้ที่อยู่ในวัดสามารถปรับเปลี่ยนอิริยาบถให้มีความเหมาะสมและสบาย ได้แก่ นั่ง นอน ยืน เดิน รวมถึงเดินจงกรม หรือนั่งสมาธิได้อย่างเหมาะสม เกิดความสบาย ตลอดจนมีกลิ่นอายและสุนาสนะสำหรับพักผ่อนหรือปรับเปลี่ยนอิริยาบถที่เหมาะสมและเพียงพอ กล่าวได้ว่า สถานที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจและปัญญาควรคำนึงถึงความสัปายะทั้ง 7 ประการ ซึ่งปัจจุบันศูนย์อบรมเยาวชนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในมิติเหล่านี้ด้วยอาจเป็นเพราะ

ความไม่พร้อมในเรื่องของงบประมาณดำเนินการเพราะส่วนใหญ่การสร้างศูนย์อบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน มักเริ่มต้นจากศรัทธาของผู้บริจาค ผู้ก่อตั้งจึงมักจะก่อสร้างไปทางงบประมาณไป ดังผลการศึกษา Chaiyapan, Boonchai, and Phothibat (2018) พบว่า สภาพปัญหาของศูนย์อบรมเยาวชนพบว่า บางแห่งมีวิทยากรไม่เพียงพอ มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ มีค่าตอบแทนน้อยหรือไม่มีค่าตอบแทน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์บางแห่งยังไม่เหมาะสม ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และ ไม่เพียงพอ งบประมาณดำเนินการยังไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าพัฒนาสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนเป็นเรื่องที่จำเป็นและควรให้ความสำคัญโดยทั้งภาครัฐและภาคสังคมควรเร่งให้การส่งเสริมและผลักดันไม่ควรปล่อยให้เป็นที่รกร้างของนักบวชหรือผู้มีจิตศรัทธาที่อยากเห็นเยาวชนไทยเติบโตบนวิถีชีวิตที่ดีงาม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การออกแบบสถานที่อบรมเยาวชนแตกต่างจากออกแบบสถานที่ให้ผู้ใหญ่เนื่องจากเยาวชนไม่สามารถอยู่ในอิริยาบถนั่งธรรม นั่งฟังธรรม คือ นั่งอย่างเดียวได้นานๆ เยาวชนจำเป็นต้องเปลี่ยนอิริยาบถที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยสัมผัสกับบรรยากาศธรรมชาติ การทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข ดังนั้น การพัฒนาสัปปายะสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนจึงควรพัฒนาพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้ง 3 อย่าง คือ พื้นที่ทางกายภาพ (Physical Space) พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) และพื้นที่แห่งปัญญา (Wisdom Space) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rojanasthien (2017) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการออกแบบโรงเรียนฉลาดเล่น (Active Learning) ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนแบบ Active Learning หรือการเรียนรู้แบบลงมือทำเป็นรูปแบบที่เป็นที่สนใจในระบบการศึกษาทุกระดับของประเทศไทย แนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทำให้สามารถเรียนรู้เองได้มากขึ้น และสนุกกับการเรียน ไม่ใช่การรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว โดยการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ต้องการพื้นที่ในรูปแบบที่แตกต่างจากห้องเรียนทั่วไป ซึ่งต้องประกอบไปด้วย พื้นที่การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการสอน และรองรับการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบของโรงเรียนฉลาดเล่นประกอบด้วย 6 พื้นที่ ได้แก่พื้นที่ห้องเรียน พื้นที่ห้องปฏิบัติการ พื้นที่การเรียนรู้แบบเป็นทางการ พื้นที่การเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ พื้นที่สีเขียว และพื้นที่สนับสนุน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าหากหากออกแบบสถานที่เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนโดยพุทธสันติวิธี โดยนำหลักสัปปายะ 7 เป็นฐานในการออกแบบตามวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการออกแบบสถานที่ที่คำนึงถึงบริบทต่างๆ ที่จะเอื้อให้เยาวชนได้พัฒนาและเกิดสันติภาวะที่สัมผัสได้ผ่านประสบการณ์ตรงที่รับรู้ได้ด้วยอายตนะสัมผัสทั้ง 6 สอดคล้องกับการศึกษาของ Namgan et al. (2021) กล่าวถึงหลักสัปปายะสถานด้านของอาคารสถานที่สัปปายะ สามารถเกื้อกูลต่อการพัฒนาสันติภายในจิตใจได้เป็นอย่างดี

สรุป

การพัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาเยาวชนตามหลักพุทธสันติวิธี เจ้าของวัดหรือสถานปฏิบัติธรรมรวมถึงผู้ให้การสนับสนุน และผู้ออกแบบสถานที่ ควรมีส่วนร่วมในการออกแบบสถาปัตยกรรมที่คำนึงถึงบุคคล จุดมุ่งหมาย พฤติกรรม ประโยชน์ใช้สอย และสภาพสิ่งที่มีอยู่ ร่วมกับหลักสัปปายะ 7 ซึ่งประกอบด้วย อาวาสสัปปายะ โคจรสัปปายะ ภัตตสัปปายะ บุคคลสัปปายะ โภชนสัปปายะ อุตุสสัปปายะ และอิริยาบาทสัปปายะ โดยเกิดเป็นการพัฒนาพื้นที่ 3 ด้าน คือ พื้นที่กายภาพ พื้นที่ปัญญา พื้นที่การเรียนรู้ เพื่อให้ได้อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการอบรมเยาวชน คือ ส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความสบายกายสบายใจมีความสุข มีสมาธิ มีอิสระภาพในการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะก่อให้เกิดปัญญาและความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื่องด้วยงานวิจัยนี้อยู่ในขั้นตอนการออกแบบและมีการก่อสร้างจริงเพียงบางส่วน โดยใช้บริบทข้อมูลของศูนย์อบรมเยาวชนบางปะหัน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนั้นหากวัด หรือสถานปฏิบัติธรรมอื่นจะนำผลการวิจัยนี้ไปปฏิบัติตามจะต้องมีการประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของสถานที่นั้นๆ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในการออกแบบก่อสร้างสถานที่ใหม่ และ สถานที่เดิมที่มีอยู่แล้ว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

- 2.1 การศึกษาพัฒนาสถานปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมสันติภายในแบบมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว
- 2.2 การวิจัยและพัฒนารูปแบบพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนยุคดิจิทัล

References

- Chaiyapan, U., Boonchai, P., & Phothibat, P. (2018). Youth Training Centers: The Development of Curriculum and Training Immorality and Ethics, Nakhon Ratchasima Province. *Ratchaphruek Journal*, 16(2), 18-29.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tripitakas*. Bangkok: MCU Press.
- National Child and Youth Development Promotion Committee. (2017). *National Child and Youth Development Plan 2017-2021*. (2nd ed.). Bangkok: J. S. Printing.
- Namgan, V. et al. (2021). Application of Sappaya 7 Principles in Developing Mediation Teaching Extension for Peace of Society, Institute of Mental Power, Branch 29, Wat Sutthajinda, Nakhon Ratchasima Province. *Journal of MCU Ubon Review*, 6(3), 437-447.
- Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister. (2016). *National Economic and Social Development Plan 2017–2021*. (12th ed.). Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council, Office of the Priminister.
- Phra Brahmaganabhorn (P.A. Payutto). (2016). *Dictionary of Buddhism*. (34th ed.) Bangkok: Peace Education Foundation.
- Rojanasthien, A. (2017). *Design Guidelines for Active Learning of Secondary School in Suburban Bangkok*. (Master's Thesis). Thammasat University. Bangkok.
- Sthapitanonda, L. (2006). *Architectural Design Program, Architectural Design Theory, Course Document 2501215 ARCH DSGN C/C I Architectural Design Program, Architectural Design Theory*. Bangkok: Chulalongkorn University. Thammasat University. Bangkok.
- Waituannam. (2021). *National Agenda and Development - Solving Thai Children's Problems in Every Dimension*. Retrieved May 9, 2022, from <https://www.dailynews.co.th/articles/638590/>
- Yaot, S. (2019). Suitable Monastic Areas Development. *Journal of Educational Review Faculty of Educational in MCU*, 6(2), 200-208.